Athari za kijamii na kiuchumi za taratibu za utwaaji ardhi zinazohusiana na Mgodi wa Dhahabu wa Bulyanhulu kwa jamii katika halmashauri ya wilaya ya Msalala mkoani Shinyanga

Rafiki SDO

Juni 2024

Muhtasari

Licha ya mfumo wa kina wa udhibiti wa masuala ya ardhi, utwaaji ardhi wa lazima nchini Tanzania umehusishwa na athari mbalimbali, ikiwa ni pamoja na masuala ya fidia na upatikanaji wa ardhi na maisha ya jamii zilizoathirika. Hii inaonekana kama dalili ya kwamba kanuni za utawala bora hazizingatiwi kwa umakini. Taarifa hii inatathmini taratibu za utwaaji ardhi katika maeneo ya uchimbaji madini ya dhahabu, Bulyanhulu Halmashauri ya Wilaya ya Msalala (DC), mkoani Shinyanga. Utwaaji ardhi kwa ajili ya upanuzi wa mgodi wa Barrick Gold Bulyanhulu kata ya Bulyanhulu ulifanyika kuanzia mwaka 2019 hadi 2020. Jumla ya watu 2388 waliathirika katika vijiji vya Lwabakanga na Kakola namba 9 ambapo jumla ya hekta 357 zilitwaliwa na mgodi huo.

Utafiti huu unalenga kutathmini athari za kijamii na kiuchumi za utwaaji ardhi katika maeneo ya uchimbaji dhahabu kwa jamii katika Halmashauri ya Wilaya ya Msalala. Utafiti ulifanywa kama muunganisho wa data za msingi, zilizokusanywa katika vijiji vya Lwabakanga na Kakola namba 9, na fasihi iliyopo.

Matokeo ya utafiti yanaonesha kuwa taratibu za utwaaji ardhi zinazohusiana na mgodi wa dhahabu wa Bulyanhulu zilikuwa na madhara makubwa ya kijamii na kiuchumi kwa jamii zinazoishi karibu na mgodi wa dhahabu wa Bulyanhulu. Athari hizi ni pamoja na kuhama, kuzorota kwa hali ya maisha, masuala ya kijamii kama vile viwango vya juu vya wanafunzi kuacha shule, mimba za utotoni na familia kutengana, kupungua kwa upatikanaji wa huduma za kimsingi kama elimu na afya, ukosefu wa usawa na haki katika umiliki wa ardhi na kupungua kwa usalama wa umiliki wa ardhi. Kwa ujumla, jamii zilizoathiriwa na utwaaji wa ardhi ziliathirika kijamii na kiuchumi kuongezeka. Matokeo ya utafiti huo pia yanathibitisha kuwa wanawake, watoto na vijana ni miongoni mwa makundi yaliyoathirika zaidi katika jamii.

Ilibainika kuwa kushindwa kuzingatia kanuni za utawala bora kama vile uwazi, uwajibikaji na ushirikishwaji kwa njia ya usawa, shirikishi na uwajibikaji ilikuwa moja ya sababu kuu za athari za kijamii na kiuchumi miongoni mwa watu walioathirika katika kata ya Bulyanhulu. Ukosefu wa taarifa za kutosha na za wazi kuhusu mchakato wa makazi mapya, ushiriki mdogo wa wanakijiji katika michakato ya fidia, na kutofuatwa kwa taratibu za fidia.

Utafiti huu unahitimishwa na mapendekezo kwa mamlaka za serikali na makampuni ya uchimbaji madini kwamba, kuna hitaji la mipango ya kujengea uwezo, na kuongeza uelewa kuhusu athari za utwaaji ardhi na haki za ardhi katika jamii zilizoathiriwa na uchimbaji madini. Mapendekezo yanaelekeza hitaji la dhana bora za ufuatiliaji na tathmini kwa michakato ya utwaaji wa ardhi ikiwa ni pamoja na fidia kwa ajili ya maendeleo ya miundombinu ya kijamii na fursa za kiuchumi kwa jumuiya za mitaa kupitia mipango kama vile miradi ya maendeleo ya jamii, programu za mafunzo ya ujuzi, na uzalishaji fursa za ajira kwa wanajamii.

Chapisho hili ni sehemu ya mfululizo wa "Sauti za Watanzania" wa IPIS na toleo lake kuhusu *"Athari za mikakati ya utwaaji ardhi katika sekta ya uziduaji kaskazini mwa Tanzania"*

Ripoti kamili ya kifani hii inapatikana kwa Kiingereza kupitia: https://ipisresearch.be/home/capacity-enhancement/voices-from-the-south/voices-from-tanzania/

RAFIKI - SDO

mawasiliano
info@rafikisdo.or.tz

Belgium partner in development

Kwa msaada wa IPIS